

Sygn. akt V ACa 531/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Artur Lesiak (spr.)
Sędziowie:	SA Włodzimierz Gawrylczyk SA Katarzyna Przybylska
Protokolant:	sekr. sąd. Magdalena Tobiasz - Ignatowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2012 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa A. R. i. M. R. w W.

przeciwko R. B.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu

z dnia 17 listopada 2011 r. sygn. akt I C 1617/11

I oddala apelację;

II zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 531/12

UZASADNIENIE

Powód A. R. i. M. R. w W. wniósł pozew w postępowaniu nakazowym przeciwko R. B.. Domagał się w nim zapłaty kwoty 80.489,05 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2011r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wyjaśniono, że z pozwanym została zawarta umowa o dofinansowanie projektu. Pozwany wystawił weksel. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że pozwany nie spełnił w okresie 5 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa rolnego kryteriów żywotności ekonomicznej gospodarstwa oraz nie uzupełnił wykształcenia .

W dniu 30 maja 2011r. Sąd wydał nakaz zapłaty.

Pozwany wniósł zarzuty. Wnosił w nich o oddalenie powództwa .

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2011 r. Sąd Okręgowy w Toruniu utrzymał w mocy nakaz zapłaty.

Podstawą tego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

Pozwany R. B. złożył wniosek do powoda o dofinansowanie w ramach programu „Ułatwianie startu młodym rolnikom”. Wynosiło ono 50.000,00 zł. Pozwany podpisał oświadczenie, że są mu znane „warunki i kryteria udzielania dofinansowania realizacji projektu w zakresie działania Ułatwianie startu młodym rolnikom”. Jako datę rozpoczęcia samodzielnego prowadzenia gospodarstwa rolnego pozwany podał dzień 9 lutego 2005r. W dniu 23 sierpnia 2005r. z pozwanym została zawarta umowa o dofinansowanie projektu. Jej paragraf 5 stanowi w ust. 1 punkt 9, że beneficjent zobowiązuje się do wypełnienia zobowiązań określonych w „Programie i Uzupełnieniu Programu”, a w szczególności uzupełnienia wykształcenia, w celu spełnienia wymogu dotyczącego kwalifikacji zawodowych w przypadku, gdy wymóg ten nie był spełniony w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. Pozwany wystawił weksel in blanco . Paragraf 6 punkt 1 podpunkt 3 umowy stanowi, że w razie niewypełnienia co najmniej jednego ze zobowiązań, o których mowa w § 5 ust. 1 beneficjent jest zobowiązany do zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia wypłacenia przez Agencję pomocy na rzecz beneficjenta.

W dniu 18 marca 2005 r. pozwany uzyskał tytuł rolnika wykwalifikowanego .

W dniu 22 kwietnia 2005r. pozwany uzyskał tytuł mistrza rolnika .

W piśmie z dnia 6 lutego 2006r. pozwany informował powoda, że obecnie uczęszcza do Technikum Ekonomicznego dla Dorosłych (...). Po zakończeniu nauki w tej szkole rozpocznie naukę w szkole rolniczej .

W dniu 22 czerwca 2008r. pozwany uzyskał wykształcenie średnie w zawodzie technik ekonomista . Rubryka „specjalność/specjalizacja” w świadectwie szkolnym nie zawiera wpisów.

Pozwany przedłożył zaświadczenie z KRUS o podleganiu ubezpieczeniu od dnia 9 lutego 2005r jako rolnik.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy zważył, że pozwany nie posiadał wykształcenia wymaganego dla osób ubiegających się o dofinansowanie w ramach programu „Ułatwianie startu młodym rolnikom”. Załącznik numer 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004r. [Dz.U. nr 207, poz. 2117 ze zmianami] w sprawie uzupełnienia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich 2004 - 2006” zawiera szczegółowy wykaz wymaganych kierunków studiów, zawodów i specjalności oraz tytułów kwalifikacyjnych. Nie jest wśród nich wymienione tytuł rolnika wykwalifikowanego , czy mistrza rolnika. Jest w nim natomiast ujęte wykształcenie średnie w zawodzie technik ekonomista [punkt 2-1]. W tym przypadku wymagana jest jednak specjalizacja rolnicza. Pozwany wprawdzie ukończył technikum rolnicze, ale bez takiej specjalizacji. Pozwany zdawał sobie sprawę, że nie jest to wystarczające wykształcenie, skoro informował powoda, że po ukończeniu tej szkoły podejmie naukę w szkole rolniczej.

Artykuł 4 ust . 2 rozporządzenia Komisji [WE] nr 817/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady [WE] nr 1257/1999 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej [EFOGR] - Dz.U. UE. L 04.153.30 - stanowi, że okres nieprzekraczający pięciu lat od rozpoczęcia działalności może być przyznany w celu spełnienia wymogów odnoszących się do umiejętności i kompetencji zawodowych [...].

Pozwany w niniejszym procesie nie może skutecznie zasłaniać się nieznanymi przepisami. Podpisał on oświadczenie, że są mu znane „warunki i kryteria udzielania dofinansowania realizacji projektu w zakresie działania Ułatwianie startu młodym rolnikom”. Obowiązek uzupełnienia wykształcenia w celu spełnienia wymogu dotyczącego kwalifikacji zawodowych w przypadku, gdy wymóg ten nie był spełniony w dniu złożenia wniosku o dofinansowanie

realizacji projektu, wynikał także wprost z umowy. Wyraźnie też w niej wskazano akty prawne, które obowiązują strony. Było wśród nich, między innymi, wymienione powołane już tutaj rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004r.

Pozwany twierdził także, że uzupełnił wymagany staż pracy w gospodarstwie już po tym, jak zaczął je prowadzić [k. 47]. Rozumowanie to jest błędne. Stosownie do powoływanego już rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004r., pięcioletni staż pracy w gospodarstwie rolnym musi posiadać osoba o wykształceniu podstawowym lub zasadniczym zawodowym. Warunek ten musi być spełniony w chwili zawarcia umowy [art. 4 ust. 1 rozporządzenia Komisji [WE] nr 817/2004]. Nie ma więc możliwości późniejszego „uzupełnienia stażu”. Przez „staż pracy” rozumie się podleganie wnioskodawcy ubezpieczeniu społecznemu w KRUS jako domownik oraz okres, w którym prowadził on gospodarstwo rolne. Oznacza to, że dowodem dzięki któremu można wykazać te okoliczności jest stosowne zaświadczenie z KRUS. Pozwany przedłożył powodowi , a także uczynił to w toku niniejszego procesu zaświadczenie z KRUS jedynie o podleganiu ubezpieczeniu jako rolnik od 9 lutego 2005r. Wymóg stażu pracy nie był więc spełniony.

Bezzasadny jest także zarzut pozwanego dotyczący niewłaściwej wysokości kwoty dochodzonego żądania. Pozwany twierdzi, że powinna ona wynosić 50.000,00 zł., a nie 80.489,00 zł. Powołuje się przy tym na art. 19 i 20 k.p.c.

Przytaczanie tych przepisów jest bezpodstawne. Dotyczą one bowiem wartości przedmiotu sporu wpływającej na właściwość sądu i wysokość opłat, nie mają natomiast nic wspólnego z materialnoprawną zasadnością dochodzonego roszczenia.

Bezpodstawny jest także zarzut pozwanego dotyczący użycia nieprawidłowego blankietu wekslowego.

Widniejący na nim nadruk mówiący, że jest to blankiet do sumy 5.000,00 zł. oznacza tylko, że w cenie kupna tego blankietu jest zawarta opłata skarbowa od weksla obejmującego należność nie przekraczającą tej kwoty. W przypadku , gdy jest ona wyższa , należy po prostu opłatę tę uzupełnić.

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2011r. pozwany powoływał się także na to, że dochodzenie roszczenia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Wniosek ten był spóźniony, gdyż nie był zawarty w zarzutach od nakazu zapłaty - art. 493 § 1 k.p.c. Nie zostało też wykazane, aby pozwany nie mógł go wówczas zgłosić i dlatego uczynił to później - art. 495 § 3 k.p.c. Na marginesie Sąd Okręgowy wskazał, że powołując się na naruszenie zasad współżycia społecznego należy wskazać jaką konkretnie zasadę narusza zachowanie strony przeciwnej. Nie można czynić tego tylko ogólnikowo. Pozwany zawierając umowę musiał się liczyć z jej konsekwencjami, także w sferze majątkowej. Groźba ewentualnego bankructwa gospodarstwa rolnego pozwanego na skutek konieczności zapłaty świadczenia objętego niniejszym pozwem jest taką właśnie konsekwencją.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy utrzymał nakaz zapłaty w mocy w całości - art. 496 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

naruszenie przepisów prawa materialnego rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 września 2004r. w sprawie przyjęcia Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwoju obszarów wiejskich 2004-2006” (Dz. U. Nr 197, poz. 2032 oraz rozporządzenia z dnia 8 września 2004r. (Dz. U. Nr 207, poz. 2117) przez ich niewłaściwe zastosowanie i błędną wykładnię.

dopuszczenie się błędu w ustaleniach faktycznych przy swobodnej ocenie dowodów na podstawie art. 233 w zw. z art. 235 kpc przez zbyt dowolną ocenę, przyjmując, za podstawę rozstrzygnięcia jedynie dowody powołane przez stronę powodową pomijając zasadę traktowania dowodów na równi z innymi dowodami.

naruszenia przepisów art. 328 § 2 kpc, sąd nie wskazał przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej w treści orzeczenia zachodzą okoliczności sprzeczne.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o zamianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości przez uchylenie nakazu zapłaty z dnia 30 maja 2011 r. sygn. akt I Nc 45/11 oraz zasądzenie kosztów procesu.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, przyjmując je za podstawę także własnego rozstrzygnięcia i odwołuje się do nich bez potrzeby ich powtarzania. Wyjaśnić jedynie trzeba, iż użyte w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku na str. 3 stwierdzenie: „Pozwany wprawdzie ukończył technikum rolnicze, ale bez takiej specjalizacji”, stanowi efekt oczywistej omyłki pisarskiej Sądu I instancji. Ta omyłka Sądu I instancji nie ma wszakże żadnego znaczenia dla prawidłowości rozstrzygnięcia. Z niekwestionowanych bowiem ustaleń faktycznych wynika, że pozwany ukończył technikum ekonomiczne, bez specjalizacji rolniczej. Pozwany nie podnosił w toku postępowania, że ukończył technikum rolnicze, a jedynie wyciągał odmienne wnioski prawne z faktu ukończenia technikum ekonomicznego.

Przed odniesieniem się do zarzutów apelacji zaznaczyć należy, iż zgodnie z niekwestionowaną wykładnią art. 378 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego (por. uchwała SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07).

Całkowicie chybione są wskazane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego. Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, wynikał on bowiem z treści znajdujących się w aktach dokumentów, których żadna ze stron nie kwestionowała w zakresie ich autentyczności. Strony wywodziły jedynie odmienne skutki prawne wynikające ze złożonych dokumentów. Dlatego też niezrozumiałym jest zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., gdyż Sąd uwzględnił wszystkie dowody w postaci dokumentów, żadnemu z nich, zarówno przedstawionemu przez powoda jak i pozwanego, nie odmówił wiarygodności. Z tych względów Sąd Okręgowy nie mógł wskazać przyczyn, dla których odmówił dowodom wiarygodności. Sąd Okręgowy wyprowadził ze złożonych ze strony dokumentów odmienne od oczekiwań pozwanego skutki prawne, jednak nie jest to kwestia objęta oceną dowodów, lecz oceną prawną zasadności dochodzonego przez powoda roszczenia.

Sąd Okręgowy nie wydał wprawdzie osobnego postanowienia dowodowego odnoszącego się do dokumentów dotyczących pozwanego nadesłanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jednakże została ona powołana w treści uzasadnienia wyroku jako podstaw ustaleń faktycznych (k. 76 v.). Zważywszy na to, że fakty wynikające z tej dokumentacji były bezsporne (w przeciwieństwie do odmiennej oceny stron w zakresie skutków prawnych), to brak postanowienia dowodowego nie miał żadnego wpływu na treść rozstrzygnięcia.

Niezrozumiały jest zarzut naruszenia art. 235 k.p.c. Brzmienie tego przepisu jest następujące:

§1. Postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem orzekającym, chyba że sprzeciwia się temu charakter dowodu albo wzgląd na poważne niedogodności lub niewspółmierność kosztów w stosunku do przedmiotu sporu. W takich wypadkach sąd orzekający zleci przeprowadzenie dowodu jednemu ze swych członków (sędzia wyznaczony) albo innemu sądowi (sąd wezwany).

§ 2. Jeżeli charakter dowodu się temu nie sprzeciwia, sąd orzekający może postanowić, że jego przeprowadzenie nastąpi przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających dokonanie tej czynności na odległość. Sąd orzekający przeprowadza dowód w obecności sądu wezwanego lub referendarza sądowego w tym sądzie.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych umożliwiających przeprowadzenie dowodu na odległość, sposób korzystania z tego rodzaju urządzeń i środków, jak również sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów dokonanych podczas jego przeprowadzenia, mając na względzie konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu lub dźwięku przed utratą dowodu, jego zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem.

W przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy przeprowadził jedynie dowód z dokumentów dołączonych do akt sprawy. Nie zlecał przeprowadzenia dowód sędziemu wyznaczonemu ani sądowi wezwanemu, jak również nie przeprowadzał dowodów na odległość. Nie zachodziła zatem nawet możliwość naruszenia tego przepisu. Skarżący nie przedstawił żadnych wywodów w tym zakresie, co czyni niemożliwym szczegółowe ustosunkowanie się do tego zarzutu.

Skarżący w apelacji podniósł zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, nie wskazał wszakże, które przepisy zamieszczone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 września 2004 r. oraz z dnia 8 września 2004 r. zostały przez Sąd Okręgowy niewłaściwie zastosowane oraz których przepisów dotyczy zarzut błędnej wykładni. Sąd Apelacyjny zaś z urzędu nie dopatrzył się uchybienia przepisom powołanych rozporządzeń.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004 r. (Dz.U. Nr 207 ze zm.) w załączniku w rozdziale 3 „Ułatwianie startu młodym rolnikom” w kryteriach dostępu wymaga od rolnika, któremu ma być przyznana pomoc, między innymi posiadania średniego wykształcenia rolniczego. W tabeli nr 2 – Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów i specjalności oraz tytułów kwalifikacyjnych wymaganych w ramach działania 1.1. „Inwestycje w gospodarstwa rolnych” oraz działania 1.2. „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, w ust. 2 Zawody i specjalności wykształcenia średniego zawodowego rolniczego, w punkcie 9) wymieniony jest technik ekonomista o specjalności:

ekonomika i rachunkowość przedsiębiorstw rolniczych,

rachunkowości i rynek rolny.

Pozwany ukończył Technikum Ekonomiczne uzyskując tytuł: technik ekonomista, jednakże bez wymienionej wyżej specjalności. Powyższe przemawia za uznaniem, że pozwany nie uzupełnił zgodnie z wymogami § 5 pkt 9 w zw. z pkt 10 wykształcenia wymaganego przez Program określony w § 1 pkt 1 umowy. Uzyskane bowiem przez niego wykształcenie średnie ekonomiczne nie jest wykształceniem rolniczym w rozumieniu powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 września 2004 r.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia art. 5 k.c. i art. 58 § 2 k.c. na wstępie należy wyjaśnić, że „art. 5 k.c. dotyczy sytuacji, gdy stosunek prawny już istnieje i istniejące uprawnienie wchodzące w jego skład jest ważne, a tylko w trakcie trwania tego stosunku zaszły takie nowe okoliczności, które w świetle zasad współzycia społecznego przeciwstawiają się dochodzeniu uprawnienia tak długo, dopóki te okoliczności będą trwałe. Natomiast sytuacja, w której czynność prawna dotknięta jest nieważnością od samego początku ze względu na to, że treść tej czynności pozostaje sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, uregulowana jest w art. 58 § 2 k.c.” (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 2004 r., IV CK 338/02).

Chybione są zarzuty pozwanego dotyczące nieważności postanowień umowy nakładających na niego obowiązek uzupełnienia wykształcenia. Obowiązek taki nie narusza żadnych przepisów ustawy ani nie ma na celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Postawienie zarzutu sprzeczności umowy z zasadami współzycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.) wymaga sprecyzowania jaką zasadę takie postanowienie narusza. Skarżący naruszenia zasad współzycia społecznego upatruje w nałożeniu obowiązku ukończenia szkoły średniej w terminie niemożliwym do wykonania. Umowa nie wymagała jednak rozpoczęcia nauki w szkole średniej po podpisaniu umowy, ale obowiązek uzupełnienia wykształcenia. Stwierdzić więc należy, iż mogła ona być podpisana jedynie przez tych rolników, którzy rozpoczęli już

naukę, bo tylko takie osoby, mogły racjonalnie przyjąć na siebie zobowiązanie jej ukończenia w wymaganym terminie. Podkreślić należy, iż zasadniczo Program był kierowany do osób, które wymagania powyższe spełniały na dzień podpisania umowy, a w przypadku osób, które takich wymogów nie spełniały, dawał również możliwość przystąpienia do niego niejako „awansem”, pod warunkiem uzupełnienia jego wymogów w przewidzianym terminie. Zauważyć też trzeba, że pozwany w chwili podpisywania umowy uczęszczał już do Technikum Ekonomicznego, które ukończył 22 czerwca 2008 r., a więc w terminie wymaganym przez umowę. Nie uzyskał natomiast specjalności wymaganej powołanymi przepisami, pomimo iż na świadectwie znajduje się stosowna rubryka na jej wpisanie. Pozwany nie wyjaśnił, co było tego przyczyną, skoro w ramach programu Technikum Ekonomicznego istnieje możliwość uzyskania takiej specjalności. Należy więc stwierdzić, iż pozwany nie miał obowiązku zawierania umowy tej treści, a tym samym korzystania z dofinansowania, jeżeli wiedział, że nie jest w stanie wykonać przyjątego na siebie zobowiązania. Z faktu, że pozwany podpisał umowę, której treść była mu znana, a której wymogów nie spełnił, nie można wyprowadzać wniosku, że jest ona sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Podobnie nie można twierdzić, że warunek uzupełnienia wykształcenia nie był możliwy (art. 94 k.c.). O niemożliwości warunku decyduje bowiem jego obiektywna niemożliwość, a nie to, że dla danej osoby wskutek okoliczności faktycznych nie był on możliwy do zrealizowania.

Odmienne niż art. 58 § 2 k.c., przepis art. 5 k.c. nie dotyczy samego istnienia prawa, lecz jego realizacji. Rozważania wymaga zatem także, czy po stronie powoda nie doszło do nadużycia prawa podmiotowego (art. 5 k.c.). Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem „przepis art. 5 k.c. ma charakter bardzo wyjątkowy. Istnieje domniemanie, że osoba uprawniona korzysta z prawa podmiotowego w sposób legalny, zasługujący na ochronę prawną. Kwestionujący takie uprawnienie obowiązany jest wykazać racjonalne przesłanki swojej kontestacji - art. 6 k.c.” (por. wyrok SN z dnia 9 lipca 2008, V CSK 43/08). W wyroku z dnia 28 października 2003 r., I CK 222/02 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że „niezbędne jest wykazanie przez osobę, przeciwko której kierowane jest żądanie, wystąpienia tych szczególnych okoliczności. Oznacza to, że pozwany ma obowiązek podnieść zarzut stosownej treści w toku postępowania i udowodnić swoje twierdzenia. Za niedopuszczalne, co do zasady, należy uznać działanie w tym zakresie sądu z urzędu”.

Pozwany nie wykazał żadnych okoliczności, które w świetle zasad współżycia społecznego przeciwstawiają się dochodzeniu roszczenia przez powoda. W szczególności pozwany nie wyjaśnił, w jaki sposób spożytkował otrzymaną kwotę 50.000 zł, jakie poczynił nakłady oraz jakie miał osiągnięcia w prowadzeniu produkcji rolnej. Z treści jego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych wynika natomiast, że pozwany nie posiada żadnego majątku. Jego twierdzenie o „doprowadzeniu do ruiny gospodarstwa” jest więc gołosłowne, skoro w świetle twierdzeń samego pozwanego nie posiada on żadnego gospodarstwa. Jest to więc sytuacja zgoła odmienna od tej, która była przedmiotem rozpoznania Sądu w Krośnie, na którą powołuje się pozwany. Jak wynika z załączonej przez pozwanego informacji dotyczącej tamtej sprawy (k. 50), młody rolnik przeznaczył uzyskane pieniądze na wkład własny przy ubieganiu się o kredyt inwestycyjny, zaś pięcioletni termin na zakończenie inwestycji upłynął po trzech miesiącach od otrzymania pieniędzy. Natomiast w niniejszej sprawie pozwany nie podjął nawet próby spełnienia wymogów wynikających z umowy, skoro po ukończeniu Technikum Ekonomicznego w 2008 r. nie podjął dalszej nauki w celu uzyskania wymaganych kwalifikacji rolniczych. Miał przy tym świadomość takiego obowiązku, co wynika z treści jego pisma z dnia 6 lutego 2006 r. kierowanego do powoda. Kontynuowanie nauki, pomimo upływu pięciu lat, w celu uzupełnienia wykształcenia mogłoby w konkretnym stanie faktycznym stanowić okoliczność przeciwstawiającą się dochodzeniu roszczenia przez powoda. Jednak sytuacja taka nie miała miejsca w niniejszej sprawie.

W tym stanie rzeczy nie dzielając wskazanych wyżej zarzutów apelacji ani argumentacji zgłoszonej na jej poparcie, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).